



Landbruks og matdepartementet
e-post postmottak@lmd.dep.no

Vår referanse: 318/05-822.8

Deres referanse:

Dato: 30. september 2005

Høringsinnspill til to alternativer for regulering av skinn fra hunder og katter

Dyrebeskyttelsen Norge takker for muligheten til å inngi innspill. Det er i all hovedsak innførsel fra Asia som vil være aktuelt i forbindelse med hunde- og katteskin. Pelsdyrnæringen i Asia står overfor store utfordringer. Dyrene blir fanget inn, oppdrettet, oppstallet, transportert og pelset/slaktet på grusomme måter.

Dyrebeskyttelsen Norge besitter dokumentasjon på at *flere dyrearter, dvs. ikke bare katter og hunder, blir flådd levende*. Kontakter for den sveitsiske dyrevernorganisasjonen SAP (Swiss Animal Protection) jobbet "undercover" på kinesiske pelsfarmer i over et år. I løpet av den perioden overvar og dokumenterte de groteske overgrep mot dyrene. Det var systematisk brutalitet og mishandling av et ufattelig antall dyr.

SAPs film viser at rev, vaskebjørner og mink holdes under forferdelige forhold og at flere dyr blir flådd mens de fremdeles er bevisste. Den kinesiske pelsdyrindustrien omfatter blant annet rødrev og sølvrev, mink, vaskebjørn, kaniner, i tillegg til hunder og katter.

Fokus er rettet mot hund- og katteskin, fordi forbrukerne ikke er opplyst om at dyremishandlingen omfatter alle pelsdyrarter i næringen. Dyrebeskyttelsen Norge anmoder derfor Landbruksdepartementet om også å vurdere å ikke bare innføre restriksjoner på innførsel og salg av hunde- og katteskin, men alle pelsprodukter fra Asia.

Importrestriksjoner på etisk og moralsk grunnlag kan ikke begrenses til kun katte- og hundeskin. Det finnes ingen prinsipiell forskjell på hvilken dyreart som gjennomgår disse lidelsene.

Bakgrunn: Hold av pelsdyr i Kina

Dyrene blir holdt i små nettingbur, ikke ulikt bur på norske pelsdyrfarmer. Pelsing skjer ofte på høsten. Dyrene blir transportert over lange strekninger, stuert sammen i små bur. Deretter blir de solgt og slaktet på markedet.

For å bedøve dyrene før de flår dem, blir de slått over hodet, eller holdt i halen og slengt i bakken. Dette er i mange tilfeller ikke tilstrekkelig til å gjøre dyrene bevisstløse, og flåing av pelsen skjer mens de fremdeles er bevisste. Flåing skjer mens dyret enten ligger på ryggen eller henger opp ned på en krok etter bena. Huden blir kuttet opp ved bakbena, for så å vrenge skinnet over kroppen, til det løsner oppe ved hodet. Katter blir ofte kvalt med ståltråd, eller helt vann i strupen så de drukner.

Dokumentasjonen viser at flere av dyrene kom til bevissthet under flåingen. Dyrene ble da slått i hodet med slakterkniven gjentatte ganger til de igjen mistet bevisstheten. Andre ganger kunne man observere at flåerne tråkket på dyrets hode eller hals for å holde det i ro. Dyrene som ikke var



bevisstløse kjempet for livet helt til siste stund. I enkelte tilfeller kunne man, selv etter at dyret er flådd, registrere pusting, hjertebank, kropps – og øyelokkbevegelser i opp til 5-10 minutter

Forbud mot import må derfor omfatte alle pelsdyr som blir oppstallet, transporter og pelset ved metoder som ikke er forenelige med Norges syn på dyrevelferd.

Til orientering har vi vedlagt en rapport og en dokumentarfilm som redegjør for forholdene for pelsdyr i Kina.

1. Innspill til utkast av lov om regulering av ervervsmessig innførsel, produksjon og omsetning av skinn og skinnprodukter fra hunder og katter

Et importforbud bør reguleres i lovs form. Det kan være tilstrekkelig at selve merkeplikten reguleres på forskriftsnivå, men **ikke** som et alternativ til et lovfestet forbud. Eventuelt og mer praktisk er at merkeplikten også inngår i loven. Å regulere import av slike skinn basert på merking er søkt. Det blir da opp til forbrukere om de kjøper disse skinnene. Forbrukerne er igjen avhengig av god informasjon for å ta et bevisst valg. Vi ser at mye av den dokumentasjonen som finnes ikke når ut til forbrukerne. Noen ganger av så enkle grunner at innholdet i rapporter, filmer etc. er så grusomme at media kvier seg for å vise det. Forbrukere kan derfor på bakgrunn av manglende informasjon fremdeles velger å benytte skinn fra dyr som er behandlet og avlivet på uakseptable metoder. Et importforbud skal ikke kun begrunnes i et ønske om å beskytte forbrukerne, men et ønske om å få en slutt på at dyrene blir holdt og slaktet under forferdelige forhold. Forbudet må gjennomføres av dyrevernmessige hensyn.

Til § 1 Formål

Dyrebeskyttelsen Norge mener det er positivt at departementet har tatt opp problemet med import av hund- og katteskin til Norge. Imidlertid stiller vi oss negative til det konkrete lovforslaget da det ikke kan sies å gi noen sikkerhet for dyrevernmessig produksjonsmåte av katte- og hundeskinn. Lovforslaget vil i realiteten ikke kunne sikre god velferd for dyrene og vil være en falsk trygghet for forbrukerne.

Det uttales at formålet med loven er å verne forbrukere fra å bli tilbudt skinn som ikke er forenelig med norske holdninger og krav til dyrevelferd. I den forbindelse vil Dyrebeskyttelsen Norge understreke at det ikke eksisterer en dyrevernlovgivning i Kina. Det er derfor urimelig å tro at krav etter norske standarder skal kunne oppfylles. Heller ikke norske standarder i pelsdyrnæringen oppfylder kravet om hva som er forenelig med norske holdninger til behandling av dyr.

Undersøkelser gjort av Opinion på oppdrag fra Dyrebeskyttelsen Norge viser at det er galt å drive oppdrett av dyr i bur til pelsdyrproduksjon. Av de spurte som var under 30 år steg prosentandelen til 63 % (Opinion, 2000). En undersøkelse gjennomført av Opinion i 2002 viser at 80 % av de spurte mellom 18-30 år var mot hold av pelsdyr i Norge. Behandlingen av dyrene i Asia ligger på et enda lavere nivå enn det norske pelsdyrholdet. Formålet med loven står med dette ikke i forhold til lovens innhold. Forbrukernes valgfrihet og hensynet til etikk og moral er i fokus, samtidig som man ikke gir forklaringer på hva det vil si at produktet skal være dyrevernmessig produsert.



Det er ikke betryggende for forbrukeren at det blir fremlagt et importforbud med enkle omgåelsesmuligheter for kun to arter av pelsdyr. Det er et faktum at øvrige pelsdyr ikke blir behandlet på en såkalt dyrevernmessig måte, verken i Asia, Norge eller verden for øvrig.

Dyrevernmessig forsvarlig produsert

Hva vil det si at produktene er ”dyrevernmessig forsvarlig produsert”? Dette er et subjektivt uttrykk på linje med ”unødig lidelse” og kan tolkes vidt. Det må i det minste utvikles standarder og retningslinjer for hva som skal anses som forsvarlig dyrevernmessig sett. Skal det norske regelverket legges til grunn? Gir dette tilstrekkelig beskyttelse for dyrene? Skal dyrene ikke lide unødig? Skal dyrene lide i det hele tatt? Medfører kanskje all produksjon av pelsdyr unødig lidelse?

Norsk lovgivning gir i utgangspunktet ikke grunnlag for en dyrevernmessig produksjon. Pelsdyrproduksjon er etisk og moralsk uforsvarlig, og medfører store lidelser for dyrene. På bakgrunn av dette vil få av dagens produksjonsmetoder for pels og skinn være dyrevernmessig forsvarlig.

Slik Dyrebeskyttelsen Norge ser det, vil en hederlig handel ikke være mulig å gjennomføre.

Til § 2 Virkeområde

Det vises til tidligere utredning og vedlagte dokumentasjon om forholdene til pelsdyr i Kina. På bakgrunn av dette må importrestriksjoner omfatte alle arter pelsdyr og ikke begrenses til hunde- og katteskin.

I henhold til et importforbud for hunde- og katteskin bør også omfatte privat omsetning og produksjon av skinn og skinnprodukter til eget bruk. Det må kunne kreves at forbrukere som er usikre på hvilke dyr som er brukt i skinnen de blir tilbud da bør avstå fra å kjøpe dette skinnen. Liknende forbud mot privat omsetning gjelder blant annet for utrydningstruede arter.

Til § 4

Forbudet må omfatte totalt forbud mot å importere, eksportere, selge, produsere, tilby, transportere, og distribuere produkter laget av pels fra hund eller katt. Det er lite sannsynlig at det vil etableres pelsdyrfarmer for hund og katt i Norge, men det er allikevel viktig at det ikke gis mulighet for dette. Heller ikke for dyr som er produsert må en såkalt ”dyrevernmessig forsvarlig” måte. Pelsdyrnæringen står overfor store utfordringer og man må ikke gi mulighet til å introdusere nye arter inn i næringen.

Til § 5

Det foreslås fra departementet at dokumentasjon for dyrevernmessig produksjon skal fremgå av *egenerklæring* fra eksportøren. Dyrebeskyttelsen Norge kan ikke se at loven bør åpne for import av hund og katteskin som er produsert på en ”dyrevernmessig forsvarlig” måte. Det må innføres et totalforbud mot import av hunde- og katteskin.



Ved å overlate dokumentasjon om dyrevernmessig produksjon til eksportøren blir loven en parodi på seg selv. Eksportøren er ofte nær samarbeidspart til produsenten, og de vil ha felles vinning på at egenerklæringen dokumenterer dyrevelferd. Uten omfattende kontrollmuligheter overfor eksportør/ produsent, vil en egenerklæring være lite troverdig. Hvilke kontrolltiltak er påtenkt i henhold til kontroll av produsenter og eksportørens sannferdighet? Kontrollmulighetene fra Norge vil være små. Den kinesiske pelsdyrnæringen og offentlige myndigheter uttaler allerede nå at velferden for pelsdyr i Kina er tilfredsstillende. Dette til tross for den omfattende dokumentasjonen som beviser det motsatte.

Kina er som nevnt et land uten noen form for dyrevernlovgivning. De lokale produsentene kan neppe antas å ville følge opp eventuelle retningslinjer og påbud fra norske importører. Departementet uttaler også at importrestriksjonene ikke medfører særlig merkostnader for det offentlig mht. kontrollvirksomhet. Med dette blir eksportørens egenerklæring den eneste kontrollmuligheten. Som nevnt antar Dyrebeskyttelsen Norge at det vil være nærmest umulig å stole på eksportørens egenerklæring.

Dyrebeskyttelsen Norge krever at import av alt skinn fra må forbys inntil man kan positivt dokumentere, utover en egenerklæring, at dyrene har god velferd. I slike tilfeller må velferden bygges på at dyrene får utløp for naturlige behov slik som leking, jakting, mosjon, pelsstell, graving, bading et. Dette er krav som ikke engang det norske lovverket åpner for.

At det opplyses at produktene er produsert på dyrevernmessig forsvarlig måte er med på å villedde forbrukerne. Flere vil anta at dyrene da har levd verdige liv og fått utløp for naturlige behov. De færreste er opplyst om hvor trist det er på en pelsfarm, enten den nå befinner seg i Norge eller i utlandet. Det vil også være villedende at det kun skal være skinn fra katter og hunder som skal merkes med om dyrene har hatt ”god” dyrevelferd. Det vil gi signaler om at alle andre pelsdyr automatisk har ”god” dyrevelferd, noe som er langt fra sannheten.

Det er foreslått fra departementet at hunde- og katteskinns skal merkes med dyreart. Dette tilsier at fokus legges på om det er pels fra kjæledyr eller andre dyr forbrukerne må forholde seg til. Det er ikke her det viktigste skillet ligger. Det er i prinsippet uinteressant om pelsen kommer fra en hund eller en rev. Det er behandling av det enkelte dyret, uansett art som må stå i fokus. At norske forbrukere har reagert sterkt på dokumentasjonen rundt pelsdyrhold av hund og katt er positivt, men man kan ikke skille dette fra andre pelsdyr.

2. Innspill til forskrift om merking av skinn og skinnprodukter fra hunder og katter

Dyrebeskyttelsen Norge er positiv til at pelsprodukter merkes. Forbrukere har behov for slik merking for å kunne ta bevisste valg når det gjelder kjøp av pelsprodukter. Men dette er ikke tilstrekkelig som eget alternativ som importrestriksjon for hund- og katteskinns.

Merkekravet bør ikke begrenses til å gjelde hund og katt, men må omfatte alle arter, slik at forbrukere til enhver tid vet hva slags skinn/pels de kjøper. Alle plagg som inneholder skinn må selvfølgelig merkes hvilket land skinnen kommer fra. Med dette mener vi ikke kun hvor skinnen er foredlet, men hvilket land dyrene opprinnelig ble holdt og pelset.



Det er positivt at både importør og produsent er ansvarlige, samt at detaljister også må kontrollere merking. Det må dog utvikles effektive og pålitelige kontrollmetoder.

Situasjonen i andre land

I Danmark trådte forbudet mot hunde- og katteskin i kraft allerede i oktober 2003. Dette inkluderer alle produkter hvor slikt skinn inngår. Frankrike, Italia, Hellas og Belgia er alle land som har innført importforbud. I Belgia er også pelsindustrien pålagt å merke all pels slik at myndighetene har oversikt over hva slags pels som selges i landet. Den svenske jordbruksministeren la i mai 2005 frem et forslag om felles forbud i EU, og EU kommisjonen har tidligere lovet å se på mulighetene for et slik felles importforbud. I Sveits gikk et importforbud gjennom i senatet 23. september 2005.

Australia har vedtatt å forby all handel med pels fra hund og katt. I USA er det nå forbudt å importere, eksportere, selge, produsere, tilby, transportere, og distribuere produkter laget av pels fra hund eller katt. Alle skinn kreves DNA testet. I 2001 ble det forbudt i Taiwan å slakte og selge kjøtt, pels og skinn fra hund og katt. I Storbritannia gikk handelsministeren ut i 2003 og støttet et generelt forbud av import/salg av hunde- og kattepels i EU. Et nasjonalt forbud er dog ikke gjennomført.

Konklusjon

Dyrebeskyttelsen Norge krever et totalforbud mot import, eksport, salg, produksjon, tilbud, transport og distribusjon av produkter som inneholder hunde- og katteskin.

En egenerklæring fra eksportøren gir ingen sikkerhet om og dyrevelferd. Kontrollmulighetene er ikke-eksisterende og fortjenestemulighetene for store til at man kan stole på en slik egenerklæring.

Dyrebeskyttelsen Norge oppfordrer videre departementet til å se nærmere på produksjonsmetodene av andre pelsdyr enn hund og katt, da spesielt i Kina. Det må også i henhold til slikt skinn innføres importforbud, subsidiært strenge restriksjoner, på import og salg av produkter hvor skinn/pels inngår. Departementet kan umulig påstå at enkelte metoder for behandling og avlivning gir grunnlag for importforbud for enkelte dyrearter men er akseptabelt for andre?

Med vennlig hilsen
Dyrebeskyttelsen Norge

Siri Relling
Dyrebeskyttelsen Norge

Jannicke Gram
Dyrebeskyttelsen Norge